

Asia: VN/6433/2019

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä annetun lain 2 ja 3 §:n muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Vammaisfoorumi ry käyttää mahdollisuutta kommentoida hallituksen esitystä eduskunnalle laiksi lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä annetun lain 2 ja 3 §:n muuttamisesta.

Vammaisfoorumi on 29 valtakunnallisen vammaisjärjestön yhteistyöjärjestö, jonka tarkoituksena on YK:n vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevan sopimuksen mukaisesti edistää vammaisten ihmisten tasa-arvoa ja yhdenvertaisen osallistumisen mahdollisuuksia yhteiskunnassa. Vammaisfoorumi edustaa jäsenjärjestöjensä kautta noin 228 000 vammaista ja pitkäaikaissairasta henkilöä.

Vammaisfoorumi toteaa lakiluonnoksesta seuraavaa:

Vammaisfoorumi pitää ehdotusten tavoitteita lähtökohtaisesti kannatettavina.

Vammaisfoorumi haluaa kiinnittää huomiota siihen, että olisi erittäin tärkeää laajentaa nimenomaan velvollisuutta (ei vain oikeutta) selvittää rikostausta myös vammaisia ja sairaita lapsia sekä nuoria koskevia kuljetuksia ajaviin ammattikuljettajiin. Olisi hyvä kiinnittää huomiota julkisin varoin järjestettäviin matkoihin. Tällaisia ovat alaikäisille järjestetyt kehitysvammalain mukaiset erityishuollon kuljetukset sekä perusopetuslain mukaiset kuljetukset (tosin viimeksi mainittujen osalta ilmeisesti nykyiset säännökset jo käytännössä yleensä edellyttävät rikostaustan selvittämistä yli kolmen kuukauden työsuhteissa) sekä jossain määrin sosiaalihuoltolain ja vammaispalvelulain mukaiset kuljetuspalvelut.

Vammaisfoorumi katsoo, että olisi lapsen edun mukaista, että myös yllä mainittujen ammattiryhmien valvontaan olisi lain avulla mahdollisuus kiinnittää enemmän huomiota. Kuljetukset voivat olla lapsille aivan erityinen ”vaaran paikka”. Kuljetuksissa lapsi saattaa olla yksin autossa suljetussa tilassa kuljettajan kanssa ja siten lapsi on erityisen haavoittuvaisessa asemassa.

Vammaisjärjestöillä on neuvontapalveluiden kautta tullut tietoon ongelmaa ilmentäviä tapauksia. Myös Vammaisfoorumin ja ihmisoikeuskeskuksen tekemä kysely vuodelta 2018 YK:n vammaisopimuksen (CRPD) toteutumisesta Suomessa tarjoaa esimerkkejä siitä, kuinka vammaisen henkilön haavoittuvaa tilaa on käytetty hyväksi.

Eryteisesti lasten ja nuorten kohdalla, jotka eivät kommunikoi puheella, on iso riski, etteivät kaikki hyväksikäyttö-, pahoinpitely- ja muut vastaavat tapaukset tule koskaan edes ilmi.

Vammaisfoorumi kannustaa ottamaan huomioon myös nämä erityisen haavoittuvat ryhmät ja valta-asemassa olevat ammatinharjoittajat tässä lakiuudistuksessa. Koska monet rikoksista voivat helposti jäädä katveeseen, olisi tärkeää, että vammaisten henkilöiden palveluissa työskentelevien työtä ja työoloja valvottaisiin paremmin, ja että valituksia tai ilmoituksia olisi helpompi tehdä, ja että ne käsiteltäisiin nopeammin.

Lisätietoja

puheenjohtaja Sari Kokko, sari.kokko@nkl.fi

hallituksen jäsen Elias Vartio, elias.vartio@samsnet.fi

Vammaisfoorumi ry

Sari Kokko

puheenjohtaja

Tarja Parviainen

varapuheenjohtaja

Kokko Sari
Vammaisfoorumi ry

